

Sygn. akt IV U 726/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 lipca 2015r. w S.

odwołania Z. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 14 maja 2014 r. Nr (...)

w sprawie Z. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o należności z tytułu składek

I. zmienia zaskarżoną decyzję częściowo, w ten sposób, że ustala, że Z. L. nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy za miesiąc sierpień 2012 r. oraz nie jest dłużnikiem z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc kwiecień 2013 r.;

II. w pozostałym zakresie odwołanie oddala;

III. odstępuje od obciążania ubezpieczonego Z. L. kosztami zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 726/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 maja 2014 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998r., stwierdził, że Z. L. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy. W decyzji stwierdzono, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 2913,83 zł, w tym z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od 2012-08 do 2013-04 w kwocie 1721,21 zł, odsetek za zwłokę w kwocie 222 zł, z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 2012-08 do 2013-04 w kwocie 778,01, odsetek za zwłokę w kwocie 104 zł, składek na Fundusz Pracy za okres

2012-08 do 2013-04 w kwocie 88,61 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Z. L. nie dopełnił obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Odwołanie od w/w decyzji złożył Z. L. zaskarżając ją częściowo i wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że nie posiada zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i fundusz pracy za miesiąc sierpień 2012 r. oraz nie posiada zadłużenia na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące marzec i kwiecień 2013 r. W uzasadnieniu odwołania Z. L. podniósł, że od 1 lipca 2012 r. z uwagi na stan zdrowia zawiesił działalność gospodarczą o czym zawiadomił organ rentowy, w tym w miesiącu sierpniu 2012 r. nie prowadził działalności gospodarczej i w związku z tym za miesiąc sierpień 2012 nie powinien opłacać składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. Odnosząc się do składki na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące marzec i kwiecień 2013 r. ubezpieczony powołał się na art. 82 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i podniósł, że ma ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności i w miesiącach: marzec, kwiecień 2013 r. nie osiągał dochodów z działalności gospodarczej w wysokości przekraczającej 50% najniższej emerytury (odwołanie k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych przywołując argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.8-11).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. L. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą Z. L. Kancelaria (...) w S. pod adresem (...) od 15 sierpnia 1996 r. Formalnie prowadzenie powyższej działalności gospodarczej zostało zawieszono od dnia 17 sierpnia 2012 r. i przewidywany czas zawieszenia został określony do 01.03.2013 r. (k. 5 akt organu rentowego).

W okresie od dnia 06.02.2012 r. do 16.02.2012 r. Z. L. w Klinice (...), gdzie dnia 08.02.2012 r. przeszedł operację wszczepienia tętnicy piersiowej wewnętrznej lewej do gałęzi zstępującej przedniej, żyłne pomost aortalno wieńcowy do gałęzi okalającej bez użycia krążenia pozaustrojowego (karta informacyjna k.12 akt IV U 4/13). Na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 01.03.2012 r. Z. L. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 28.02.2013 r. (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k.13 akt IV U 4/13). Dnia 26 kwietnia 2012r. Z. L. miał wykonany zabieg angioplastyki kompleksowej PTW z implantacją 2 DES I 1 BMS w (...) Sp. z o.o. (opis zabiegu k.14 akt IV U 4/13).

Mimo stanu zdrowia ubezpieczony wykonywała obsługę prawną prowadząc sprawy egzekucyjne swoich zleceniodawców w miesiącach: czerwiec, lipiec 2012 r. wystawiając faktury VAT po zakończeniu spraw egzekucyjnych (zeznania ubezpieczonego k.27v akt IV U 4/13).

Do Urzędu Skarbowego w S. i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ubezpieczony złożył pisma informujące, że od 01 lipca 2012r. zawiesza prowadzenie działalności gospodarczej (k.2 i 26 akt IV U 4/13).

Za miesiąc lipiec 2012r. Z. L. dnia 21 sierpnia 2012 r. złożył do Urzędu Skarbowego w S. deklarację VAT-7- wykazując obrót - 813 zł, podatek należny - 187 zł (informacja z US w S. i wydruk deklaracji - k. 20-21 akt IV U 4/13). Powyższa deklaracja została złożona w związku z wystawioną przez ubezpieczonego fakturą VAT nr (...) dnia 04.07.2012 r. na kwotę 999,99 zł brutto za obsługę (...) Sp. z o.o. w miejscowości O. w miesiącu czerwcu 2012 r. (faktura k.24 i deklaracja k.25 akt IV U 4/13).

Decyzją z dnia 29 listopada 2012 r. organ rentowy stwierdził, że Z. L. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 2012-06 do 2012-07 i Fundusz Pracy za okres 2012-07 (decyzja z dn. 29.11.2012 r. k.21 akt organu rentowego). Odwołanie ubezpieczonego od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 marca 2014 r. w sprawie IV U 4/13 (k.26 akt organu rentowego).

Formalnie ubezpieczony zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej od 17 sierpnia 2012 r., jednakże ostanie czynności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wykonał w lipcu 2012 r. wskazane powyżej. W sierpniu 2012 r. ubezpieczony faktycznie nie wykonywał żadnej działalności gospodarczej od początku miesiąca. Za miesiąc sierpień 2012 r. ubezpieczony nie składał deklaracji VAT-7 do Urzędu Skarbowego, nie osiągnął w tym miesiącu żadnych dochodów, ani nie poniósł żadnych wydatków. Ubezpieczony w miesiącu sierpniu nie udzielał porad prawnych, nie brał nowych spraw i nie kończył starych (pismo z US k.47, ze zeznania ubezpieczonego k.54v). Ze względu na to, że ubezpieczony nie pokończył spraw swoich klientów, które miał jeszcze przed lipcem 2012 r. i nie prowadził działalności od sierpnia 2012 r. to tych spraw się nagromadziło i w związku z tym ubezpieczony wznowił działalność gospodarczą od 1 grudnia 2012 r. i prowadził ją do 05.04.2013 r. kiedy to ponownie ją zawiesił (zmiany wpisów do CEIDG k.31, okoliczności niesporne).

Ubezpieczony postanowieniem z dnia 05.07.2002 r. został zaliczony przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Orzeczenie zostało wydane na stałe (kopia orzeczenia k.32).

Ubezpieczony od 1 grudnia 2012 r. do 05.04.2013 r. prowadził działalność gospodarczą (okoliczność niekwestionowana przez ubezpieczonego) i z tego tytułu osiągał przychody (kopia książki przychodów za grudzień 2012 r. k.33-36, zestawienie dochodów ubezpieczonego za lata 2012-2013 k.42, deklaracje rozliczeniowe złożone przez ubezpieczonego za rok 2012 i 2013 k.43-44, deklaracje VAT -7 za okres od II 2013 –IV2013 k.48-50).

W miesiącu marcu 2013 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony osiągnął przychód w kwocie 2864 zł (deklaracja VAT-7 za marzec 2013 r. – k.48 i kopia książki przychodów i rozchodów za ten miesiąc k. 56), w miesiącu kwietniu 2013 r. ubezpieczony nie osiągnął żadnych przychodów (deklaracja VAT-7 k.50).

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. L. jest częściowo zasadne i w związku z tym, zostało częściowo uwzględnione.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobami z nimi współpracującymi. Zgodnie zaś z art. 13 pkt 4 wymienionej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej.

W przedmiotowej sprawie z uwagi na zakres zaskarżenia należało ustalić, czy w miesiącu sierpniu 2012 r., za który to miesiąc organ rentowy obciążył ubezpieczonego Z. L. składkami na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wymieniony prowadził działalność gospodarczą oraz czy w miesiącach marcu i kwietniu 2013 r. przychody ubezpieczonego nie przekraczały 50% najniższej emerytury. Pozostały okres objęty zaskarżoną decyzją, za który organ rentowy obciążył ubezpieczonego należnymi składkami nie był przedmiotem zaskarżenia, pozostałe okoliczności nie były kwestionowane przez ubezpieczonego, co powoduje, że fakty przyznane nie wymagają dowodu.

Definicję prowadzenia działalności gospodarczej zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.), zgodnie z którym działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Definiując więc działalność gospodarczą ustawodawca wskazuje na jej immanentne cechy, tj. zarobkowy charakter, ekonomiczną klasyfikację działalności gospodarczej, zawodowy charakter działalności gospodarczej oraz sposób wykonywania działalności gospodarczej (zorganizowany i ciągły).

Zarobkowy charakter działalności gospodarczej oznacza, że zamiarem (celem) jej podjęcia jest osiągnięcie zysku, definiowanego jako nadwyżkę przychodów nad stratami. Przy czym należy liczyć się z możliwością nieuzyskania przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej, czyli poniesienia straty. Tym samym o zarobkowym charakterze działalności gospodarczej nie decyduje faktyczne osiągnięcie zysku, lecz zamiar jego osiągnięcia. Należy wskazać, że o zarobkowym charakterze działalności przesądza zamiar jego osiągnięcia, a nie rzeczywiste przysporzenie po stronie podmiotu gospodarczego. Zawodowe wykonywanie działalności polega na wykonywaniu poszczególnych czynności mających zawodowy (profesjonalny) charakter. Osoby takie posiadają odpowiednie - dla danego zawodu kwalifikacje i umiejętności.

Zorganizowanie jako cecha działalności gospodarczej oznacza, że jej wykonywanie jest zaplanowane pod względem prawnym i faktycznym. Podmiot wykonujący działalność gospodarczą musi podjąć szereg czynności o charakterze organizacyjnym, których celem jest przygotowanie do wykonywania działalności gospodarczej. Zatem jako zorganizowanie działalności gospodarczej należy rozumieć szereg czynności zmierzających do jej podjęcia i wykonywania.

W piśmiennictwie wskazuje się na materialny i formalny aspekt zorganizowania działalności gospodarczej.

Formalne zorganizowanie działalności gospodarczej należy rozumieć jako prawnie określony zakres obowiązków związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą. Należy tutaj zaliczyć rejestrację działalności gospodarczej, zgłoszenia podatkowe oraz statystyczne, obowiązki związane z ubezpieczeniem społecznym, konieczność prowadzenia działalności gospodarczej w określonej formie organizacyjno-prawnej, uzyskania określonych aktów administracyjnych, tj. koncesji, zezwolenia. Natomiast jeśli chodzi o warunki materialne, to wymienia się szereg czynności organizacyjnych w zakresie uzyskania środków finansowych na podjęcie działalności gospodarczej, zatrudnienia pracowników, wynajęcia czy też zakupu lokalu. Te wszystkie wskazane czynności organizacyjne jednoznacznie przesądzają, iż działalność gospodarcza jest aktywnością, która nie ma charakteru przypadkowego (tak Małgorzata Sieradzka, Komentarz do art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, Lex/el. 2012).

Ciągłość działalności gospodarczej natomiast oznacza, że jest to względna stałość (stabilność) jej wykonywania, przy założeniu, iż nie jest to aktywność okazjonalna, jednostkowa. Wynika to już z samego znaczenia przymiotnika "ciągły", który jest przeciwieństwem przymiotnika "jednorazowy". Tym samym w przypadku działalności gospodarczej nie jest wymagana cecha ciągłości w ścisłym znaczeniu, lecz raczej rodzajowa powtarzalność, a nie jednorazowość działań (tak zob. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 10 czerwca 2008 r., I SA/Gl 886/07, LEX nr 1019500). Celem wprowadzenia przesłanki ciągłości działalności było wyłączenie z definicji działalności gospodarczej czynności jednorazowych.

Jednakże przesłanki tej nie należy utożsamiać z koniecznością wykonywania działalności bez przerwy. Istotny jest zamiar powtarzalności określonych czynności celem osiągnięcia dochodu (por. wyrok NSA w W. z dnia 28 kwietnia 2011 r., sygn. II OSK 333/11, LEX nr 992553).

W orzecznictwie utarty jest pogląd, iż działalność gospodarcza jest faktem, kategorią o charakterze obiektywnym. Nie konstytuuje jej żaden wpis bądź jego brak do odpowiedniego rejestru. Nadto nie ma (i nie może mieć) znaczenia okoliczność, że podmiot prowadzący określoną działalność nie ocenia jej subiektywnie jako działalności gospodarczej, nie nazywa jej tak bądź też oświadcza, że jej nie prowadzi (por. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 16 grudnia 2010 r., III S.A./Gd 556/10, Lex nr 756387 oraz wyrok NSA z dnia 12 maja 1994r., sygn. S.A./Łd 365/93, Przegląd Orzecznictwa Podatkowego 1997, nr 2, s. 42).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że w wnioskodawca w spornym miesiącu sierpniu 2012 r. nie prowadził działalności gospodarczej. Ostatnie czynności związane z prowadzona

działalnością gospodarczą ubezpieczony podjął w lipcu 2012 r., kiedy to w dniu 4 lipca 2012 r. wystawił (...) Logistyka Sp. z o.o. fakturę VAT nr (...), z której to faktury wynika, że jej wystawcą jest Kancelaria (...) – Z. L.. Należność wynikająca z niniejszej faktury miała być przelana na rachunek bankowy wystawcy faktury związany z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Dodatkowo Z. L. za miesiąc lipiec 2012r. złożył również do Urzędu Skarbowego w S. deklarację VAT-7. Natomiast za miesiąc sierpień ubezpieczony nie składał do Urzędu Skarbowego deklaracji VAT-7, książka przychodów i rozchodów nie zawiera żadnych operacji w tym miesiącu. W tym miesiącu ubezpieczony nie przyjmował nowych klientów, nie kończył również starych spraw, nie poszukiwał klientów co świadczy o tym, że faktycznie nie wykonywał w miesiącu sierpniu 2012 r. działalności gospodarczej, mimo tego, że formalnie jego działalność została zawieszona od 17 sierpnia 2012 r.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/06 (OSNP 2008 nr 7-8, poz. 114) stwierdzono, że zaistnienie przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej musi być rzeczywiste, co oznacza, że ubezpieczonego obciąża obowiązek wykazania wystąpienia okoliczności niezwiązanych z warunkami wykonywania działalności gospodarczej, uniemożliwiających jej faktyczne prowadzenie przez pewien okres czasu. Przerwa w prowadzeniu działalności gospodarczej powodująca ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego musi być usprawiedliwiona i udokumentowana (wykazana), a nie uzależniona wyłącznie od woli ubezpieczonego, sprowadzającej się do zamiaru czasowego wyłączenia z obowiązku ubezpieczenia społecznego. Obowiązek ten jest bowiem konsekwencją prawną prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie wpisu do ewidencji, nie ma tu natomiast zależności odwrotnej, z której wynikałoby, że sam zamiar (wola) wyłączenia z przymusu ubezpieczenia społecznego uzasadniać może przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej. Ubezpieczony wykazał, iż faktycznie od 01 sierpnia 2012 r. nie prowadził działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług prawnych i nie osiągał z tego tytułu dochodów. Faktycznie zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej od 01 sierpnia 2012 r. powoduje ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego, a co za tym idzie ubezpieczony nie powinien być obciążony składkami na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za miesiąc sierpień 2012 r. Dlatego też, we wskazanym zakresie odwołanie ubezpieczonego zostało uwzględnione i Sąd stwierdził, że ubezpieczony nie jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek za miesiąc sierpień 2012 r.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu podniesionego przez ubezpieczonego dotyczącego tego, że nie powinien być obciążony składką na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące marzec i kwiecień 2013 r. to zgodnie z art. 82 ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz.581 t.j.) składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę zaliczoną do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c (osoby prowadzące działalność pozarolniczą), w przypadku gdy osoba ta:

- 1)uzyskuje przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50% kwoty najniższej emerytury lub
- 2)opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że ubezpieczony jest zaliczony przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczeniem z dnia 05.07.2002 r. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i orzeczony stopień ma charakter trwały i powyższe orzeczenie wydane zostało na stałe (kopia orzeczenia k. 32). Z deklaracji VAT-7 złożonych przez ubezpieczonego do Urzędu Skarbowego za miesiąc marzec i kwiecień 2013 r. wynika, że w miesiącu marcu 2013 r. osiągnął przychód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie 2864 zł (k.48), natomiast w kwietniu 2013 r. nie osiągnął przychodu. Od dnia 01 marca 2013 r. wysokość najniższej emerytury to kwota 831,15 zł miesięcznie (M.P. z 2013 r. poz. 95). Uzyskane przez ubezpieczonego przychody z prowadzonej działalności gospodarczej w miesiącu marcu 2013 r. – kwota 2864 zł przekracza 50% najniższej emerytury dlatego za miesiąc marzec 2013 r. ubezpieczony powinien ponieść składkę na ubezpieczenie zdrowotne, dlatego w tym zakresie odwołanie ubezpieczonego zostało oddalone. W kwietniu 2013 r. przychody ubezpieczonego wyniosły „0” złotych, dlatego też w przypadku tego miesiąca ma zastosowanie przepis art. 82 ust. 9 pkt 1 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i odnoście tego miesiąca została zmieniona zaskarżona decyzja.

Podsumowując Sąd w punkcie I wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję, a w punkcie II w zakresie niezasadnego odwołania dotyczącego składki na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc marzec 2013 r. odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc. Na podstawie art. 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego w części dotyczącej nieuwzględnionego odwołania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.